

לא, אין בעיה עם חנין זועבי, אך יש הרבה בעיות אחרות.

התאכזבתי למקרא מאמרה של רות הכט "כן. יש בעיה עם חנין זועבי" (הארץ, 21.8.14), משום שאני מעריך מאוד את כתיבתה. אבל בעניין זה, לדעתי, היא שגתה: אפשר לחלוק על דעות כאלו או אחרות של ח"כ זועבי או של כל אדם אחר, אבל אין בהכרח צורך לכתוב על כך מאמר בעיתון, וודאי לא בתקופה שח"כ זועבי מסומנת כמטרה להתקפות ממוקדות של הימין.

אני מבקש להדגיש שאינני מציע צנזורה עצמית על השמעת ביקורת כלפי בעלי ברית פוליטיים פוטנציאליים או כלפי קורבנות של אויבים פוליטיים, אלא גורס שלא כל אי-הסכמה צריכה לבוא לידי ביטוי בפרסום פומבי. ראוי לבחור נושאי כתיבה על פי חשיבותם, ולחשוב על האפקט של המאמר הנכתב.

נראה שבחירתה של הכט נובעת משני מקורות: הפירוש שלה ליושרה אינטלקטואלית, וחשובי תועלת פוליטית. אלא שלדעתי יושרה אינטלקטואלית לא מחייבת להביע דעה בכל עניין, והניסיון לצבור קרדיט פוליטי על ידי הפגנת יושרה שגוי עקרונית וגם לא יצלח.

הכט מציעה להעמיד את ח"כ זועבי לדין מוסרי/חברתי (אך לא לדין פלילי). מעבר לשאלת הדחיפות ו/או החשיבות של משפט מוסרי כזה, נראה לי ששיפוטה של הכט מוטעה. כתב האשמה כולל שני סעיפים קונקרטיים, הנתמכים בתיעוד חלקי ופרשנות שגויה, וסעיף של האשמות כלליות וחמורות שאין להן תימוכין בכתב האשמה (אשר כולל "אפס הסובלנות" [] כלפי זכות היהודים לבית לאומי בישראל" ו"שליטת המאויים והזכויות של הצד השני").

הסעיף הקונקרטי הראשון מתייחס ל"סירובה של זועבי לכנות את חטיפת הנערים ורציחתם 'פעולת טרור'" אלא שהטקסט של דיווח בהארץ מ17.6.14 (אליו המאמר מפנה) מדייק יותר: "סערה בעקבות דבריה של ח"כ חנין זועבי (בל"ד), שאמרה בראיון לרדיו תל אביב כי 'החוטפים אינם טרוריסטים'. לדבריה, 'גם אם אני לא מסכימה אתם, הם אנשים שלא רואים שום דרך לשנות את המציאות שלהם ונאלצים להשתמש באמצעים האלה עד שישראל תתפכח קצת'. " זאת אומרת, לא מדובר בהכשרה של החטיפה (שבדיעבד התבררה כרצח), אלא הסבר של ההקשר שלה – ז"א בסירוב להתייחס אליה בנפרד מן ההקשר הכללי של הסכסוך הלאומי.

הסירוב להתייחס למאורעות נקודתיים בנפרד מן ההקשר הכללי שלהם הוא עמדה פוליטית חשובה של כל מי שמנסה להשתית את הפוליטיקה על הבנה עמוקה של המציאות. התמקדות בפני השטח של התופעות והחוסר של פרספקטיבה מעמיקה היא אחת מן הרעות החולות של הפוליטיקה הישראלית. אפשר לטעון שיש טעות טקטית בניסיון לקדם את הראיה המעמיקה יותר בזמן של מאורעות דרמטיים כגון חטיפה של נערים אבל אפשר גם לטעון שאין ברירה כי חיינו מלאים במאורעות דרמטיים וכאשר אין דרמה ממילא אין תשומת לב לדעות פוליטיות. ככל מקרה, אפשר לחלוק על עמדתה של ח"כ זועבי בעניין זה, אך מכאן ועד להאשמה בפגם מוסרי הדרך ארוכה.

הסעיף הקונקרטי השני מתייחס לדברים שקראה ח"כ זועבי כלפי שוטרים ערבים (כגון "אלה שמשתפים פעולה נגד בני עמם, צריך לנקות בהם את הרצפה", "שיפחדו מהשבאב" ו"צריך לירוק להם בפרצוף"). האמנם מדובר כאן (כפי שהכט טוענת) ב"אלימות מילולית, פרובוקציה, התלהמות וחוסר הרגישות" אשר מזכירים התבטאויות דומות של שרי ממשלה וח"כים מן הקואליציה? יש להתנגד לדעה זאת, ראשית משום (שכפי שכתבה הכט בהזדמנות אחרת) ש"אין סימטריה": אין סימטריה בין שרי ממשלה ודוברים אחרים של השלטון לבין דוברים של אופוזיציה מודרת, אין סימטריה בין דיבורים שזוכים לגיבוי של השלטון והציבור הרחב לבין דיבורים אשר מתריסים נגדו, אין סימטריה בין שוטרים לבין מפגינים, ואין סימטריה בין דיבורים המתרגמים למעשים לבין כאלו הנותרים ברמת הדיבורים.

שנית, הדברים שקראה ח"כ זועבי מייצגים עמדה עקרונית בויכוח ארוך שנים בשמאל. האם שוטרים ומשרתים אחרים של מנגנוני "שמירת הסדר הקיים" הם עובדים שיש לחוש כלפיהם סולידריות או שהם משתפי פעולה שיש לגנותם? כמובן ששאלה זאת עומדת רק לפתחם של אלו שרואים בסדר הקיים

בעיקר מנגנון של דיכוי, וברוב הפעולות לשמירת הסדר הקיים פעולות של דיכוי. נראה לי סביר לחלוטין לחלוק על עמדתה של ח"כ זועבי גם בעניין זה, אך מכאן להאשמה בפגם מוסרי הדרך ארוכה.